

וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּךְ־רֵד בִּי שַׁחַת עִמָּךְ אֲשֶׁר
הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: ^ח סָרוּ מֵהָר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתָם
עָשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מִסֵּכָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ־לוֹ וַיִּזְבְּחוּ־לוֹ וַיֹּאמְרוּ
אֱלֹהֵי אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:
^ט וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה רְאִיתִי אֶת־הָעַם הַזֶּה וְהִנֵּה
עִם־קָשָׁה עֲרָף הוּא: וְעַתָּה הִנְיָחָה לִּי וַיִּחַר־אַפִּי בָהֶם
וַאֲכַלְמָם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי גְדוֹל: ^י וַיַּחַל מֹשֶׁה אֶת־פָּנָיו

שְׁמַתֵּי הַכַּמִּים

וכתיב אחריו לאמר וידבר הוא הכלל ולאמר הוא הפרט אבל כאן
אין כתיב לאמר אחריו וכתיב וידבר ולא כתיב ויאמר ש"מ לשון
קושי הוא. רא"ם:

רש"י

גרים נשכינה הם שמתו והשמימו: (ט) קשה עורף.
מחזירין קשי ערפס לנגד מוכיחיהם וממאניס לשמוע:
(י) הניחה לי. עדיין לא שמענו שהתפלל משה עליהם
והוא אומר הניחה לי אלף כאן פתח לו פתח והודיעו שהדבר תלוי בו שאם יתפלל עליהם לא יכלם*:

*ש"י

רמב"ן

טו ו. וכן אמר בכחך הגדול ובזרועך הנטויה (דברים
ט כט), כאשר רמזתי (לעיל טו ו ד"ה ימין) בטוד מדת
הזרוע:

י. ואין טעם שיאמר הניחה לי. ואכעוס, כי אם לא
חרה אפו עדיין איך יחרה אפו אחרי שיניחנו משה,
אבל דרך הפשט שיאמר הניחה לי ואכלם בחרון אפי
כדרך הרף ממני ואשמידם (דברים ט"ד). ועל דרך האמת,
הניחה רחמי, ומדת הדין שלי תתחרה בהם ואכלם
בה, כי עמי אין לה רשות בהם, וזה טעם ויחל משה
את פני ה' אלהיו והוא כטעם את פני האדון ה' אלהי
ישראל (להלן לד כג) וכך הזכיר במשנה תורה (דברים ט
כו) ה' באל"ף דל"ת ויור"ד ה"א אחריו. ויתכן שיהיה
ויחל מלשון תחלה ובין ותדע:

אבן עזרא

(ט) ויאמר. טעם קשה ערף שלא ישמע מה שזכה משל
לאדם הולך לדרכו במרוצה ולא ישיב עורף
לקורא אליו. וזה המשל נעצור שהיו ישראל צורח מצרים
עובדי ע"ז. והשם שלם להם נביאים לאמר איש גלולי
מצרים השליכו כי כן כמזב ומשה ספר זה המעשה לזנים
לפני מותו. והוא שומר הטעמים לא המלות. כמזב לך
רד כי שמת עמך. וכמזב קוס רד. ושם כמזב וישתחוו
לו ויאמרו אלה אלהיך. וכמזב ועמה הניחה לי ותחמיו
הרף ממני. וכמזב ויחר אפי בהם ואכלם ומתת זה
ואשמידם ואממח את שמם. וכמזב ואעשה אותך לגוי
גדול ועצום ממנו והטעמים שוים והנ' רמו לו אם לא
נעצור כבוד משה היה משמיד אותם על כן הולך
להתפלל:

ספורנו

(ט) והנה עם קשה עורף הוא. גיד ברזל ערפם ולא יפנו לשמוע
דברי שום מורה צדק, באופן שאין תקוה שישוכו בחשובה:

בעל המורים

(י) הניחה לי. הניחה לי הניחה אותי והמניתי אל העממים
גבי שמשון לומר לך שהרג זהם נמומו יומר ממה שהמית נחיו